

ANALYSIS OF THE MOBILITY OF INTERNATIONAL STUDENTS TO COMENIUS UNIVERSITY BRATISLAVA

ANALÝZA MOBILITY ZAHRANIČNÝCH ŠTUDENTOV NA UNIVERZITU KOMENSKÉHO V BRATISLAVE

Martina Chrančoková^{1,5}, Elina Apsite-Berina²,
Ľudmila Mitková³, Jakub Peško⁴

Abstract

This contribution investigates what motivates and how it feels for international students who are studying in Slovak universities. The focus is on why they select Slovakia as their study destination, as well as the difficulties that these students encounter. A mixed method was applied to conduct this research, which put together a theoretical examination of migration and student movement with an actual questionnaire analysis. The main outcomes show that students are attracted by the location, low-cost living combined with good education level but find it hard to manage language problems and fitting into society. The contribution recommends improving language programs, create inclusive classroom interactions and better part-time work opportunities for international students.

Keywords

Student Mobility, International Students, Higher Education, Comenius University Bratislava, Slovakia

Abstrakt

Motiváciou nášho príspevku bolo zistiť pocity zahraničných študentov študujúcich na slovenských univerzitách. Objektom nášho výskumu bolo Slovensko ako krajina a snažili sme sa v našom príspevku pozerat' tiež na Slovensko ako svoju študijnú destináciu. Predmetom štúdie bolo zistiť ťažkosti, s ktorými sa títo študenti stretávajú. V článku sme sa venovali teoretickému prieskumu problematike migrácie a kvalitatívnej analýzy (použitím dotazníkového prieskumu). Hlavné výsledky ukázali, že zahraničných študentov na slovenských univerzitách láka najviac lokalita krajiny, nízke životné náklady v kombinácii s dobrou úrovňou vzdelania. Ťažšie zvládajú jazykové problémy a začlenenie sa do spoločnosti. V príspevku sme odporúčali zlepšiť najmä pre zahraničných študentov

¹ Institute for Forecasting - Centre of Social and Psychological Sciences, Slovak Academy of Sciences, Šancová 56, 811 05 Bratislava, Slovak Republic. E-mail: Martina.Chrancokova@gmail.com.

² Department of Human Geography, University of Latvia, House of Nature, Jelgavas iela 1, Riga, LV-1004, Latvia. E-mail: Elina.Apsite-Berina@lu.lv.

³ Faculty of Management, Comenius University Bratislava, Odbojárov 10, 820 05 Bratislava 25, Slovak Republic. E-mail: Ludmila.Mitkova@uniba.sk.

⁴ Faculty of Management, Comenius University Bratislava, Odbojárov 10, 820 05 Bratislava 25, Slovak Republic. E-mail: Jakub.Pesko@fm.uniba.sk.

⁵ Faculty of Management, Comenius University Bratislava, Odbojárov 10, 820 05 Bratislava 25, Slovak Republic. E-mail: Martina.Chrancokova@fm.uniba.sk.

na Slovensku jazykové programy, vytvoriť inkluzívne interakcie v triedach a lepšie možnosti práce na čiastočný úväzok pre zahraničných študentov.

Klíčová slova

Mobilita študentov, zahraniční študenti, vysokoškolské vzdelávanie, Univerzita Komenského Bratislava, jazykové znalosti, Slovensko

I. Úvod

Globalizácia vzdelávania výrazne podporila pohyb zahraničných študentov a mnohí sa mladí ľudia sa rozhodli študovať v zahraničí. Slovensko, ktoré má strategickú polohu v rámci Európy, má aj rastúcu povest' v oblasti vzdelávania. V súčasnosti je jednou z populárnych možností pre zahraničných študentov. Tento príspevok sa konkrétne venuje zahraničným študentom na Fakulte managementu Univerzity Komenského v Bratislave. Skúma dôvody štúdia, a tiež problémy, s ktorými sa zahraniční študenti na univerzite stretávajú. Cieľom príspevku je zistiť, prečo si zahraniční študenti vyberajú pre svoju mobilitu Slovensko a spomínanú univerzitu a odhaliť výzvy, s ktorými sa stretávajú. Či existujú problémy súvisiace s jazykom alebo so sociálnymi integračnými problémami. Hodnotou príspevku by bolo možné zlepšenie vzdelávacej a sociálnej situácie zahraničných študentov na Slovensku, čím sa vytvorí kreatívnejšie a inkluzívnejšie akademické prostredie.

II. Termíny spojené s mobilitou

Migrácia a mobilita spolu úzko súvisia a predsa majú iný význam. Obe však môžeme považovať za základné piliere, ktoré formujú spoločnosť. Mobilita aj migrácia sa vyvíjajú na základe sociálno-ekonomických, politických a kultúrnych indikátorov. Migrácia je definovaná ako pohyb ľudí cez štátne hranice. Dôvodom migrácie je často hľadanie zamestnania, vzdelania alebo bezpečia pred nepriaznivými podmienkami. Mobilita je spojená s kratšími a aj vnútroregionálnymi pohybmi. Mobilita je úzko spojená s dobrovoľným premiestnením zo vzdelávacích alebo profesionálnych dôvodov, najmä v rámci Európskej únie (Clark, 2020; Eurofound, 2024).

Migrácia sa klasifikuje na legálnu a nelegálnu a mobilita študentov patrí pod legálnu migráciu. Legálna migrácia na vzdelávacie účely zahŕňa presídlenie študentov za akademickými príležitosťami na zahraničných univerzitách, často poháňané túžbou po kvalitnom vzdelaní a kultúrnych zážitkoch. Do tejto kategórie patrí migrácia za vzdelávaním, kde sa študenti zapisujú na študijné programy v zahraničí. Ďalej poznáme výmennú migráciu, ktorá pozostáva z dočasných akademických pobytov, pričom študent ostáva zapísaný na svojej domácej univerzite. Vzdelávacia migrácia je motivovaná najmä snahou o dosiahnutie vyšších vzdelávacích štandardov, prístupom k špecializovaným kurzom a integráciou do globálnych akademických sietí, dodržiavajúc uznávané medzinárodné normy zapájania sa do vzdelávania. Tieto faktory sú kľúčové pre podporu medzikultúrneho porozumenia a zlepšenie vzdelávania (Greibenikov, 2016).

Mobilita študentov je poháňaná tzv. push a pull faktormi - tlaku a ťahu. Push faktory vznikajú z nedostatkov v domácom prostredí študenta. Konkrétne ide napríklad o nedostatočnú kvalitu vzdelávania, ekonomickú nestabilitu v krajine, politické nepokoje a aj obmedzené kariérne príležitosti. Tieto faktory a určite aj ďalšie iné nútia študentov hľadať lepšie vzdelávacie a životné podmienky v zahraničí. Silnými motívami sú napríklad kvalitné vzdelanie, vyspelé výskumné zariadenia a stabilná politická klíma v zahraničí (Gutema, Pant, Nikou, 2023). Naopak, pull faktory sú atraktívnymi a pozitívnymi atribútmi cieľovej krajiny alebo inštitúcie, ktoré priťahujú študentov. Patrí k nim často reputácia vzdelávacích programov, dostupnosť štipendií, kultúrne skúsenosti a potenciálne kariérne príležitosti po ukončení štúdia. Každá krajina ponúka rôzne typy druhov pull faktorov. Napríklad Slovensko ponúka celý rad motivačných faktorov ako sú dostupné vzdelanie, výučba angličtiny programy, ktoré sa starajú o zahraničných študentov, bohaté kultúrne dedičstvo a strategickú geografickú polohu pre ľahké cestovanie v rámci Európy (EduSlovakia, 2024).

III. Dôvody mobility za vzdelávaním

Aby k nejakej mobilite prišlo, tak hlavným motivátorom všetkého je motivácia. Motivácia je hnacou silou za individuálnym správaním, aspiráciami a potrebami, ktoré sú formované minulými skúsenosťami a súčasnými podmienkami. Poháňa jednotlivcov k činnostiam zameraným na cieľ, presahujúc obyčajné biologické impulzy, aby zahŕňali cieľavedomú angažovanosť a intenzitu úsilia (Simpson, Balsam, 2015).

V kontexte vzdelávania je motivácia asi najdôležitejšia. Motivácia ovplyvňuje aktívnu účasť pri výučbe, ich rozhodnutie plniť úlohy a ich celkové akademické úspechy. Inovatívne vyučovacie metódy ako je napríklad gamifikácia, výrazne zvyšujú motiváciu tým, že robia učenie pútavejším a zábavnejším. Tieto metódy využívajú vrodenu lásku študentov k hre a súťaženiu, čím premieňajú vzdelávacie procesy na dynamické a interaktívne zážitky (Mula-Falcón, Moya-Roselloó, Ruiz-Ariza, 2022).

Navyše motivácia vo vzdelávaní je hlboko spojená s relevantnosťou a užitočnosťou toho, čo sa študenti učia. Keď študenti vnímajú jasné prepojenie medzi štúdiom a osobnými cieľmi alebo záujmami, ich motivácia k učeniu sa zintenzívňuje. Toto zosúladenie je nevyhnutné na podporu podporného a úspešného vzdelávacieho prostredia (Neves, Coimbra, 2018).

Motivácia pre študentov študovať v zahraničí presahuje akademické zlepšenie a zahŕňa kariérne vyhliadky, osobný rozvoj a objavovanie nových kultúr. Výskum naznačuje, že medzinárodná mobilita je čoraz viac cenená pre svoj potenciál zlepšiť budúce pracovné príležitosti a osobný rast, čo z nej robí strategickú voľbu pre mnohých študentov na celom svete (Prášilová, Varvažovská, Hubalová, 2023).

Štúdium v zahraničí dennou formou zahŕňa zapísanie sa na zahraničnú vzdelávaciu inštitúciu, zvyčajne na akademický rok alebo viac, na absolvovanie časti alebo celého študijného programu. Táto pohlcujúca skúsenosť rozširuje akademické a profesionálne obzory študentov tým, že ich vystavuje rôznym vzdelávacím systémom a kultúram. Zlepšuje jazykové znalosti a kultúrne porozumenie a vytvára cenné medzinárodné siete pre budúcu kariéru (Dou, 2021).

Erasmus+, súčasť vzdelávacích iniciatív EÚ, podporuje vzdelávaciu a kultúrnu výmenu medzi študentmi a pedagógmi v celej Európe. Podporuje akademický pokrok a osobný rast tým, že umožňuje účastníkom učiť sa nové jazyky, zažiť rôzne štýly výučby a zapájať sa do rôznych kultúr, čím obohacuje ich vzdelávací a osobný rozvoj. Účasť na programe Erasmus+ zlepšuje vyhliadky na zamestnanie a skracaje čas potrebný na nájdenie zamestnania po ukončení štúdia, čím ukazuje svoju hodnotu aj mimo akademických kruhov. Orientačný tréning pomáha študentom adaptovať sa na nové prostredie a budovať globálne spojenia, čím zvyšuje ich skúsenosti a spokojnosť (Klopotwska, 2023).

Každá krajina medzinárodnej študentskej mobility prešla významnými transformáciami, poháňanými globalizáciou, pokrokom v technológiách a zmenami vzdelávacích paradigmat. Trend smerom k štúdiu v zahraničí odráža rastúce uznanie dôležitosti globálneho vzdelávania pri rozvíjaní kompetencií, akými sú medzinárodné schopnosti a medzikultúrne porozumenie (Aggarwal, Wu, 2023).

IV. Metodológia

Pre výskum zahraničných mobilit študentov na Slovensko, konkrétne na Fakultu managementu Univerzity Komenského v SR, sa využil mix metód kvalitatívnej a kvantitatívnej analýzy. Mali sme za cieľ do hĺbky preskúmať, prečo si zahraniční študenti vyberajú na štúdium práve Slovensko a s akými výzvami resp. problémami sa na Slovensku tu stretávajú.

Kvalitatívna analýza sa odvíjala z prieskumu dotazníka. Vzor dotazníka sa použil z medzinárodného študentského prieskumu Canadian Bureau for International Education z roku 2018. Dotazník bol rozoslaný viacerými sociálnymi kanálmi. Učiteľia fakulty zdieľali dotazník medzi svojimi študentmi.

Na zber dát sme použili metódu snowball. Anonymita účastníkov bola prísne zachovaná. Dotazník obsahoval celkovo 26 otázok, otvorené aj uzavreté. Dotazník bol sprostredkovaný v anglickom jazyku, keďže anglický jazyk je aj jazykom štúdia oslovených respondentov, v našom prípade študentov. V niektorých otázkach ohľadne motivácie si mohli študenti vybrať na Likertovej stupnici svoju spokojnosť k daným témam. Celkovo sa zozbieralo 58 odpovedí, ale po čistení zozbieraných údajov sa výskumná vzorka zmenšila na 51 odpovedí, všetky pochádzajúce od zahraničných študentov Fakulty managementu. Analýza údajov bola vykonávaná v programe Microsoft Excel.

V kvantitatívnej časti sme sa venovali deskriptívnej štatistike a na hlbšiu analýzu sme využili korelačnú a regresnú analýzu. V korelačnej analýze sme sa pozreli na vzájomné vzťahy medzi viacerými indikátormi a tak zistili ich vzájomné prepojenia. Na identifikovanie týchto vzťahov nám slúžil korelačný koeficient. Vo výskumnej časti sme vytvorili korelačnú maticu, ktorá nám ukazuje viaceré vzťahy medzi vybranými premennými, ktoré sme skúmali.

V regresnej analýze sme si ako premenné vybrali dĺžku pobytu študenta na Slovensku a druhú premennú znalosť slovenského jazyka. Naším cieľom bolo zistiť vplyv dĺžky pobytu na Slovensku na jazykové znalosti vybraných zahraničných študentov Fakulty managementu Univerzity Komenského v Bratislave. Štatistický výskum sa robil na štatistickej významnosti 0,05.

Hypotézy, ktoré sme skúmali, zneli:

H₀ – Medzi dĺžkou pobytu na Slovensku a znalosťou slovenského jazyka nie je významný štatistický vzťah.

H₁ – Medzi dĺžkou pobytu na Slovensku a znalosťou slovenského jazyka existuje významný štatistický vzťah.

V. Univerzita Komenského v Bratislave

Objektami nášho výskumu sú zahraniční študenti Univerzity Komenského v Bratislave. Spomínaná univerzita je najväčšia a najstaršia vzdelávacia inštitúcia na Slovensku, založená v roku 1919 zriadením Lekárskej fakulty. Predstavuje významný pokrok vo vysokom školstve na Slovensku a v strednej Európe, ponúka širokú škálu študijných programov, z ktorých niektoré sú jedinečné pre slovenský vzdelávací systém. Kurzy sú primárne vyučované v slovenskom jazyku, hoci mnohé fakulty ponúkajú programy v angličtine. Univerzita sa skladá z 13 fakúlt, vrátane lekárskej, právnickej, umeleckej, prírodovednej a Fakulty manažmentu, každú vedie dekan a pod dohľadom rektora univerzity (Univerzita Komenského, 2023a).

Fakulta managementu bola založená v roku 1991 a zohráva kľúčovú úlohu v podnikateľskom vzdelávaní na Slovensku. Jeho cieľom je dodržiavať globálne štandardy obchodných škôl prostredníctvom medzinárodnej spolupráce a komplexných programov v oblasti ekonómie, obchodného manažmentu, medzinárodného manažmentu, marketingu a administratívy. Fakulta integruje praktické skúsenosti s akademickým vzdelávaním, pričom kladie dôraz na kreativitu, globálnu perspektívu, podnikanie a sociálnu zodpovednosť (Fakulta managementu UK, 2022).

Univerzita Komenského je vo veľkej miere zapojená do medzinárodnej spolupráce s početnými partnerstvami a dohodami so zahraničnými univerzitami, ktoré umožňujú rozsiahle výmenné programy študentov. Je aktívna najmä v programe Erasmus+, čím zvyšuje svoj medzinárodný profil a mobilitu študentov. Najnovšia výročná správa z roku 2023 poukazuje na výrazný nárast počtu medzinárodných študentov, čím sa stala vedúcou slovenskou univerzitou v získavaní a vysielaní študentov na medzinárodné štúdium (Univerzita Komenského, 2023b).

Závazok univerzity dodržiavať medzinárodné štandardy a mobilitu študentov sa odráža v jej dôslednom hodnotení v celosvetových rebríčkoch univerzít, kde sa pravidelne umiestňuje medzi top univerzitami na svete. Fakulta managementu si získala národné aj medzinárodné uznanie, neustále sa radí medzi 1 000 najlepších svetových obchodných škôl a v roku 2023 je jedinou obchodnou školou na Slovensku zahrnutou v tomto rebríčku (Eduniversal, 2023).

V tabuľke 1 sa nachádzajú čísla a informácie ohľadne štúdia zahraničných študentov na Univerzite Komenského v akademickom roku 2021/2022.

Tabuľka 1 Mobilita študentov na Univerzite Komenského v akademickom roku 2021/2022

Fakulta	Fyzický počet vyslaných študentov	z toho žien	Erasmus+	Fyzický počet prijatých študentov	z toho žien	Študenti prijatí v rámci Erasmus+
LF UK	69	44	42	54	33	12
PraF UK	67	43	60	49	32	44
FiF UK	154	128	129	115	85	73
PriF UK	50	32	22	28	13	24
PdF UK	40	39	31	23	17	17
FaF UK	56	45	4	32	23	28
FTVŠ UK	31	15	25	16	10	16
JLF UK	37	25	27	23	13	23
FMFI UK	25	17	20	30	13	23
RKCMBF UK	0	0	0	0	0	0
EBF UK	0	0	0	2	0	2
FM UK	144	95	109	188	98	181
FSEV UK	38	28	33	40	21	32
RUK	0	0	0	0	0	0
Spolu	711	511	502	600	358	475

Zdroj: Univerzita Komenského. (2023b), s. 48 a 52.

VI. Kvalitatívne výsledky výskumu

V tejto časti príspevku sme sa snažili analyzovať údaje získané z dotazníkov, ktoré vyplnilo 51 zahraničných študentov Fakulty managementu Univerzity Komenského v Bratislave, na Slovensku. Cieľom bolo zistiť ich motiváciu mobility a problémy, s ktorými sa stretávajú v každodennom živote počas svojho štúdia na Slovensku. Študentov sme sa pýtali na základné profilové otázky, aby sme si vedeli spraviť predstavu o ich živote. Pýtali sme sa na pohlavie, vek, dosiahnuté vzdelanie a aj na krajinu, z ktorej pochádzajú.

Ohľadne pohlavia ženy tvorili väčšinu respondentov 60,78 %, pričom muži predstavovali 35,29 % a malá časť, 3,92 %, sa rozhodla neuviesť svoje pohlavie. Toto rozloženie pohlaví odráža širšie trendy na univerzite, kde medzinárodné študentky zvyčajne prevyšujú počet ich mužských kolegov.

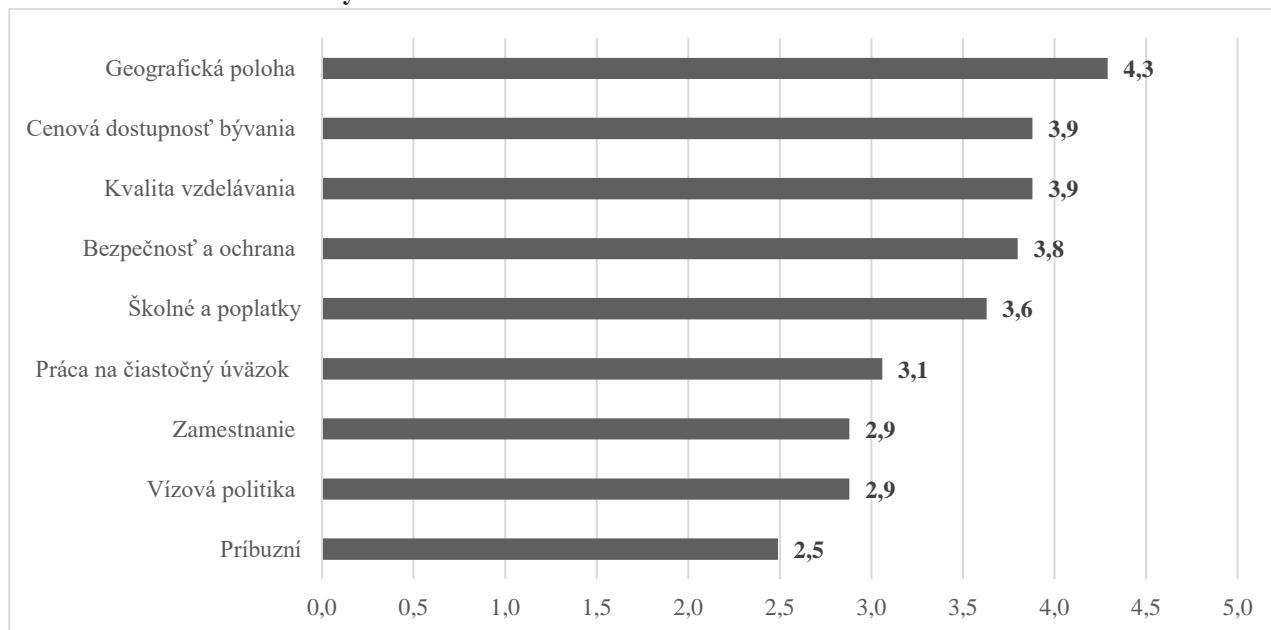
Ďalej profil respondentov odhalil prevládajúcu účasť na bakalárskych programoch (72,55 %), čo naznačuje značnú prítomnosť mladších študentov na začiatku vysokoškolského vzdelávania. Študenti magisterského a doktorandského štúdia tvorili 17,65 % a 9,80 %, čo odráža štandardnú akademickú hierarchiu. Väčšina, a to 70,59 % respondentov boli študenti denného štúdia, pričom 21,57 % sa zúčastnilo medzinárodných programov ako Erasmus a menšia časť (7,84 %) sa zapojila do externého štúdia.

Najviac študentov pochádzalo z Ukrajiny (31,37 %) a Španielska (9,80 %), zvyšok študentov pochádzalo z rôznych krajín ako Francúzsko, Zimbabwe, Benin a Vietnam. Tento medzinárodný mix podčiarkuje globálnu prítlačivosť Univerzity Komenského a jej schopnosť prilákať študentov zo širokého geografického spektra.

Motiváciu mobility sme vyhodnocovali pomocou Likertovej škály. Analýzu odpovedí sme rozdelili aj podľa pohlavia, akademickej úrovne a spôsobu štúdia a poskytla hlboký pohľad na rôzne priority študentov.

Najviac ohodnotené motivácie boli geografická poloha a možnosť cestovania s priemerným hodnotením 4,29, tesne nasledovaná cenová dostupnosť bývania a kvalitou vzdelania, každá so skóre 3,88. Bezpečnosť a zabezpečenie sa tiež považovali za dôležité, priemerné hodnotenie 3,80. Menej vplyvné boli faktory ako pracovné príležitosti na čiastočný úväzok a vyhliadky na zamestnanie po ukončení štúdia, ktoré sa pohybovali nižšie, v priemere od 3,06 do 2,49, ako je vidieť na obrázku 1.

Obrázok 1 Priemerne hodnoty motivácií

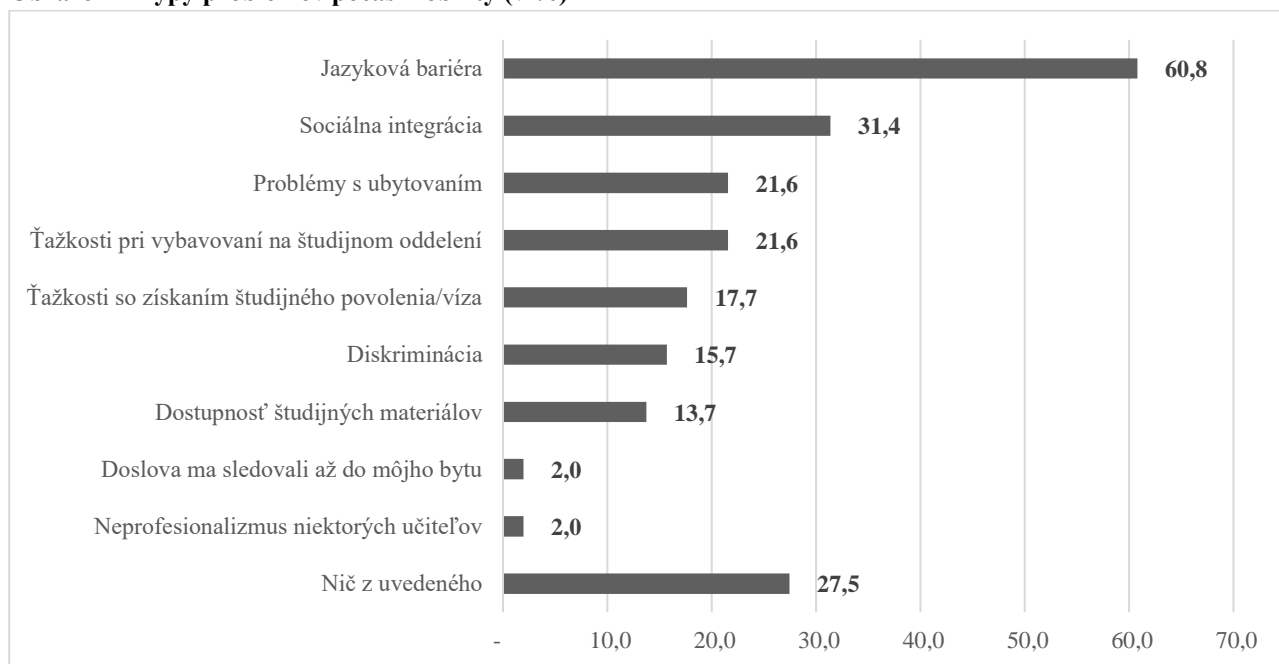

Zdroj: Vlastné spracovanie údajov z dotazníka

Výskum ukázal aj odlišné priority, a to, že muži aj ženy hodnotili geografickú polohu vysoko, no ženy kladli väčší dôraz na cenovú dostupnosť (4,13) a vízovú politiku (3,35), čo odrážalo riadenie nákladov a obavy z imigrácie. Muži viac uprednostňovali kvalitu vzdelávacích programov (3,75) a bezpečnosť (3,65).

Pokiaľ ide o spôsob štúdia, študenti denného štúdia vyjadrili značné obavy o pracovné príležitosti (3,17) a vízovú politiku (3,14), čo svedčí o ich dlhodobom záväzku zostať na Slovensku. Erasmus študenti s kratšími pobytmi uprednostňovali geografickú polohu (4,36) a menej sa zaujímali o školné (2,45) a rodinné väzby na Slovensku (1,91), pričom svoje vzdelanie považovali skôr za príležitosť na kultúrne ponorenie sa do nich ako za dlhodobé plánovanie kariéry.

V ďalšej otázke, ktorú sme sa pýtali na problémy, s ktorými sa stretli počas štúdia na Slovensku. Najviac respondentov, a to 60,78 % považujú za najväčšiu výzvu a zároveň významný problém jazykovú bariéru. Ďalej nasledovali ťažkosti so sociálnou integráciou (31,37 %), problémy s ubytovaním (21,57 %) a problémy pri riešení študijných odborov (21,57 %). Problémy so získaním študijného povolenia alebo víz sa týkali 17,65 % opýtaných. Niektorí študenti uviedli ako problém aj diskrimináciu (15,69 %), čo nie je chvályhodné. Len málo študentov zaznamenalo špecifické problémy, napríklad, že boli sledovaní do bytu (1,96 %) a stretávali sa s neprofesionálnosťou učiteľov (1,96 %). Bez ohľadu na tieto výzvy 27,45 % uviedlo, že vôbec nemali problémy (viac na obrázku 2).

Obrázok 2 Typy problémov počas mobility (v %)

Zdroj: Vlastné spracovanie údajov z dotazníka

V jednej z otázok sme sa aj pýtali na motiváciu zostať po štúdiu na Slovensku. Medzi akademickými úrovňami opýtaných študentov sa objavili značné rozdiely. Žiadny z doktorandov nemal v úmysle zostať, navrhol lepšie príležitosti inde alebo nespokojnosť s miestnymi vyhliadkami. Naopak, 55,56 % študentov magisterského štúdia plánovalo zostať, čo naznačuje priaznivejšie skúsenosti na Slovensku. Len 13,51 % študentov bakalárskeho štúdia si prialo zostať, čo odráža možno slabšie miestne väzby alebo nižšiu spokojnosť.

Študijné režimy tiež ukázali rozdiely. Iba 19,44 % študentov denného štúdia a 50 % študentov externého štúdia plánovalo zostať, pričom druhý možno z dôvodu lepšej integrácie alebo vyhliadok na zamestnanie. Naproti tomu 72,73 % študentov programu Erasmus očakávalo, že po výmene odídu, pričom zdôraznilo dočasný charakter svojho pobytu.

Tieto rozhodnutia ovplyvnilo aj pohlavie, pričom 30 % študentov plánovalo zostať v porovnaní s iba 12,90 % študentiek, pravdepodobne z dôvodu rodovo špecifických problémov, ako sú obavy o bezpečnosť a problémy so sociálnou integráciou.

VII. Kvantitatívne výsledky výskumu

Čo sa týka korelačnej matice, na vytvorenie tabuľky 2 sme použili Pearsonov korelačný koeficient (s významnosťou $\alpha = 0,05$). Významný vzťah je vidieť v silne pozitívnom korelačnom koeficiente medzi pracovnými príležitosťami a študentskou vízovou politikou (0,73), mierne pozitívny korelačný koeficient možno vidieť v pracovných príležitostiach a relatívnom živote/štúdiu na Slovensku (0,57), ako aj pracovných príležitostiach a brigádach. pracovné príležitosti (0,54). Politika študentských víz tiež vykazuje miernu koreláciu s možnosťami práce na čiastočný úväzok (0,47). Väčšina ostatných korelácií bola nízka, stredná, slabá alebo zanedbateľná, čo naznačuje malý alebo žiadny priamy vzťah medzi týmito faktormi. Ďalšie korelácie je možné vidieť v tabuľke 2.

Tabuľka 2 Korelácia medzi faktormi motivácie pre výber Slovenska

	Bezpečnosť a ochrana	Geografická poloha	Cenová dostupnosť bývania	Zamestnanie	Vízová politika	Kvalita vzdelávania	Práca na čiastočný úväzok	Príbuzní	Školné a poplatky
Bezpečnosť a ochrana	1,00*								
Geografická poloha	0,27*	1,00*							
Cenová dostupnosť bývania	0,34*	0,02	1,00*						
Zamestnanie	0,29	0,22	0,43*	1,00*					
Vízová politika	0,32*	0,13	0,36*	0,73*	1,00 *				
Kvalita vzdelávania	0,18	0,10	0,27	0,50*	0,46 *	1,00*			
Práca na čiastočný úväzok	0,17	0,08	0,40*	0,54*	0,47 *	0,45*	1,00*		
Príbuzní	0,20	-0,23	0,31*	0,57*	0,48 *	0,38*	0,50*	1,00*	
Školné a poplatky	0,20	0,06	0,13	0,46*	0,46 *	0,42*	0,43*	0,38*	1,00 *

Zdroj: Vlastné spracovanie údajov z dotazníka¹

Regresnej analýze sme chceli dokázať kauzalitu medzi premennými dĺžka štúdia a jazykovými schopnosťami zahraničných študentov Fakulty managementu Univerzity Komenského v Bratislave. Štatistický výskum sa robil na štatistickej významnosti 0,05. Hypotézy zneli nasledovne:

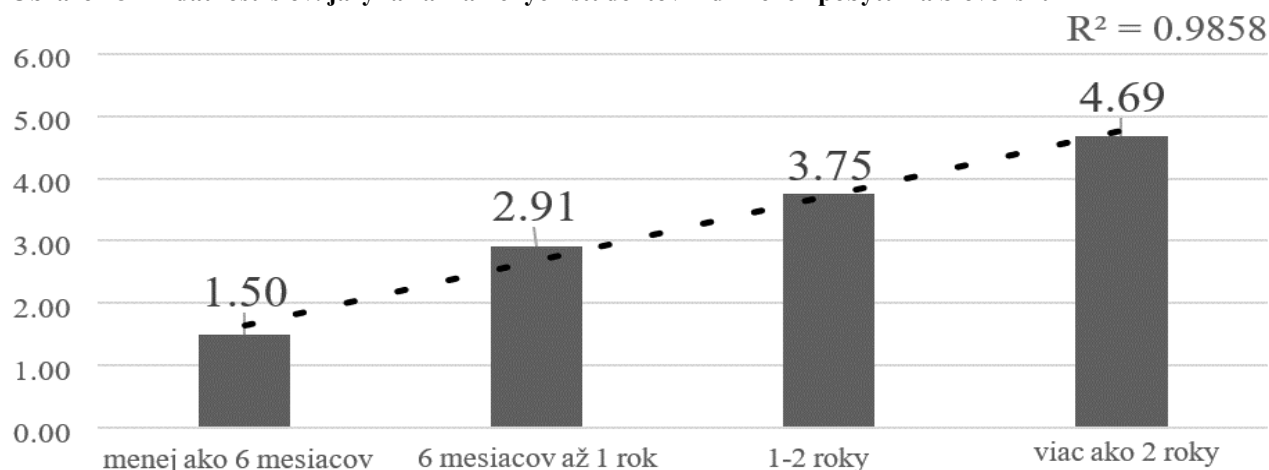
H₀ – Medzi dĺžkou pobytu na Slovensku a znalosťou slovenského jazyka nie je významný štatistický vzťah.

H₁ – Medzi dĺžkou pobytu na Slovensku a znalosťou slovenského jazyka existuje významný štatistický vzťah.

Metódu na vyhodnotenie štatistického vzťahu medzi zvolenými premennými sme zvolili regresnú analýzu. Štatistický výstup odhalil stredne silnú závislosť medzi zvolenými premennými ($R=0,415$), čo naznačuje miernu pozitívnu koreláciu medzi časom stráveným na Slovensku a znalosťou slovenského jazyka. Hodnota Indexu determinácie ($R\text{-squared} = 0,172$), čo naznačuje, že približne 17,22 % variácií v jazykových znalostiach sa vysvetľuje dĺžkou pobytu. Toto zistenie bolo štatisticky významné s p-hodnotou 0,002463, čo podporuje zamietnutie nulovej hypotézy v prospech alternatívnej hypotézy. To znamená, že medzi dĺžkou pobytu na Slovensku a znalosťou slovenského jazyka existuje významný štatistický vzťah.

Preto sme sa hlbšie pozreli na jazykové znalosti pri viacerých dĺžkach pobytov zahraničných študentov na Slovensku. Najvyššiu priemernú znalosť slovenského jazyka 4,69 dosiahli tí, ktorí sú na Slovensku viac ako dva roky na stupnici od 0 do 10. Linearita trendu bola pozoruhodne silná, čo vidno aj na obrázku 3.

¹ Hviezdička (*) ukazuje, ktoré korelácie sú štatisticky významné. V tabuľke môžeme vidieť aj silu korelačného koeficientu.

Obrázok 3 – Zdatnosť slov. jazyka zahraničných študentov k dĺžke ich pobytu na Slovensku

Zdroj: Vlastné spracovanie údajov z dotazníka

Táto hlbšia analýza poukazuje na to, že znalosť jazyka v krajine, v ktorom zahraničný študent študuje je veľmi dôležitá a má aj silný vplyv potom na dĺžku žitia v tejto krajine.

VIII. Zhrnutie a odporúčania

Väčšina respondentov boli ženy a zapísali sa do bakalárskych programov, čo poukazuje na mladšiu demografickú skupinu, ktorá sa venuje prevažne dennému štúdiu. Geografická poloha, cenová dostupnosť a kvalita vzdelávania boli hlavnými dôvodmi výberu Slovenska. Problémy zahŕňali jazykové bariéry, sociálnu integráciu a problémy s ubytovaním, čo výrazne ovplyvnilo rozhodnutia študentov zostať alebo odísť zo Slovenska po ukončení štúdia. Viac ako polovica respondentov uviedla jazykové ťažkosti, čím zdôraznila potrebu lepšej jazykovej podpory.

Dlhšie pobyty na Slovensku korelovali s lepšími jazykovými znalosťami a vyššou spokojnosťou, čo naznačuje, že rozšírená integrácia môže zmierniť počiatočné problémy, ktorým čelia zahraniční študenti. Analýza poukazuje na rôznorodé skúsenosti študentov a identifikuje kľúčové oblasti pre tvorcov politik a inštitúcie na zlepšenie kvality medzinárodného vzdelávania na Slovensku.

Posilnenie programov jazykovej podpory: Univerzita by mala rozšíriť kurzy slovenského jazyka a integračné programy tak, aby boli dostupné pre všetkých študentov počas celého akademického roka. Zlepšenie pracovných príležitostí: Hoci univerzita poskytuje pracovné príležitosti, nízka miera účasti a spokojnosti naznačuje, že tieto príležitosti nemusia byť dobre kompenzované alebo dobre propagované. Odporúča sa prepracovať komunikáciu a šírenie pracovných príležitostí tak, aby boli viditeľné a prístupné pre študentov. Uľahčiť sociálnu integráciu: Implementujte štruktúrované prístupy v triede, aby ste podporili interakciu medzi medzinárodnými a miestnymi študentmi. Okrem toho, organizovanie interaktívnejších spoločenských podujatí a klubov môže pomôcť študentom z rôznych prostredí spojiť sa a podporiť pocit komunity a spolupatričnosti.

IX. Záver

Táto štúdia skúmala demografiu, motiváciu, skúsenosti a výzvy zahraničných študentov na Fakulte managementu Univerzity Komenského v Bratislave. Výskum využil komplexný dotazník na získanie detailných pohľadov na to, prečo si študenti vyberajú Slovensko na vysokoškolské štúdium, ich očakávania verzus skutočné skúsenosti a vzťah medzi dĺžkou pobytu a znalosťou slovenského jazyka.

Kľúčové zistenia naznačujú, že Slovensko priťahuje zahraničných študentov vďaka svojej polohe v strednej Európe, dostupným životným nákladom a kvalitnému vzdelaniu. Tieto faktory robia zo Slovenska konkurencieschopnú destináciu pre študentov, ktorí hľadajú cenovo efektívne vzdelanie na vysokej úrovni. Väčšina zahraničných študentov pochádza z Ukrajiny, Ruska, Španielska, Francúzska a Talianska. Štúdia tiež zistila, že dlhší pobyt na Slovensku zlepšuje ovládanie

slovenského jazyka a celkovú spokojnosť študentov. Pretrvávajú však významné výzvy, akými sú jazykové bariéry, problémy sociálnej integrácie a obmedzené pracovné príležitosti.

Študenti síce oceňujú cenovú dostupnosť a vzdelávacie výhody, no čelia určitým životným výzvam a problémom, ktoré môžu ovplyvniť ich celkovú spokojnosť a rozhodnutie zostať po ukončení štúdia na Slovensku. Príspevok odporúča posilniť programy jazykovej podpory, podporiť interakciu medzi miestnymi a zahraničnými študentmi prostredníctvom štruktúrovaných aktivít a spoločenských podujatí a zlepšiť služby na podporu kariéry zvýšením viditeľnosti a kvality pracovných príležitostí a sŕaží. Príspevok je limitovaný vzorkou 51 účastníkov a zameraním na jednu akademickú inštitúciu. Budúci výskum by mal zahŕňať väčšie vzorky a viacero univerzít s cieľom poskytnúť komplexnejšiu analýzu skúseností zahraničných študentov na celom Slovensku. Riešením týchto výziev prostredníctvom cielených odporúčaní môžu univerzity a tvorcovia politik zvýšiť príťažlivosť Slovenska ako študijnej destinácie a vytvoriť tak prívetivejšie a inkluzívnejšie vzdelávacie prostredie pre zahraničných študentov.

Financovanie

Tento výskum bol podporený COST Action CA20115 - European Network on International Student Mobility: Connecting Research and Practice (ENIS), grantom VEGA č. 2/0001/22 – Slovensko 2030 a grantom VEGA č. 1/0551/24 - Základný výskum nových paradigiem sociálneho marketingu v kontexte postpandemickej reštrukturalizácie celospoločenských hodnôt.

Literatúra

Aggarwal, R. & Wu, Y. (2023). Innovative Study Abroad and Student Intercultural Skills. *Journal of Teaching in International Business*, vol. 34. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/08975930.2023.2231712>. (11.12.2023). ISSN 1528-6991.

Canadian Bureau for International Education. (2018). *International Student Survey*. Dostupné z: https://cbie.ca/wp-content/uploads/2017/12/ISS-2018-Web-EN.pdf?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAAR1X6iQgtoO-gEpEAGht9kF-wLzxy_Af8Zj960SDSjLayAuRzWNd2LvdtT8_aem_AamU7EHXoqsRA6F8BCBp6Wa0uFmcrFXQB2MOHnjMsMoaItSBSs_jCvqUMGEMWWgXIQpRetq7Wpul3ZeC1_AAKCTW (27.12.2023).

Clark, W. A. V. (2020). *Human Migration*. Morgantown: Regional Research Institute, West Virginia University. Dostupné z: <https://researchrepository.wvu.edu/rri-web-book/15/> (27.1.2024).

Dou, X. (2021). Affective Learning Outcomes of Short-Term Study Abroad: The Impact of Academic vs. Trip Characteristics. Purdue University Graduate School. *Dissertation Thesis*. <https://doi.org/10.25394/PGS.14837565.v1>.

Eduuniversal Ranking. (2023). *Business Schools Ranking in Slovakia*. Dostupné z: <https://www.eduniversal-ranking.com/business-school-university-ranking-in-slovakia.html> (8.12.2023).

EduSlovakia (2024). *Why Study In Slovakia?* Dostupné z: <https://eduslovakia.sk/why-study-in-slovakia/> (14.12.2023).

Eurofound (2024). *Migration and mobility*. Dostupné z: <https://www.eurofound.europa.eu/en/topic/migration-and-mobility> (25.1.2024).

Eurostat (2023). *Mobile students from abroad enrolled by education level, sex and field of education* Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/educ_uae_mobs01/default/table?lang=en&category=educ.educ_uae_mob.educ_uae_mobs (12.10.2023).

Fakulta management UK (2022). *O fakulte*. Dostupné z <https://www.fm.uniba.sk/o-fakulte/> (8.12.2023).

Grebenikov, V. V. et al. (2016). Educational Migration of International Students: Axiological Aspect of the Educational Process. *IEJME – Mathematics Education*, 11(7). ISSN 2430-2441. Dostupné z: <https://www.iejme.net/download/educational-migration-of-international-students-axiological-aspect-of-the-educational-process.pdf> (16.1.2024).

Gutema, D. M., Pant, S. & Nikou, S. (2023). Exploring key themes and trends in international student mobility research - A systematic literature review. *Journal of Applied Research in Higher Education*, 16(3). ISSN 2050-7003. Dostupné z: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JARHE-05-2023-0195/full/html> (16.12.2023).

Klopotowska, P. (2023). Internationalization of education: motivations and benefits of academic mobility within the Erasmus+ Programme based on the example of Lisbon, *Edukacja Międzykulturowa*, 23(4). ISSN 2299-4106. Dostupné z: <https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/em/23/em2310.pdf> (27.1.2024).

Labudová, V. et al. (2021) *Štatistické metódy pre ekonómov a manažérov*. Bratislava: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-571-0401-8.

Mula-Falcón, J., Moya-Roselló, I. & Ruiz-Ariza, A. (2022). The Active Methodology of Gamification to Improve Motivation and Academic Performance in Educational Context: A Meta-Analysis. *Review of European Studies*, 14(2). ISSN 1918-7181. Dostupné z: <https://doi.org/10.5539/res.v14n2p32> (9.12.2023).

Neves, L. & Coimbra, L. (2018). Validation Study in the Educational Context of the Portuguese Version of the Multidimensional Work Motivation Scale. *Paidéia*, 28(69). ISSN 1982-4327. Dostupné z: <https://www.scielo.br/j/paideia/a/hT4gxw5dcGCJrMgwYCSQrvb/?format=html&lang=en> (10.12.2023).

Parker, C., Scott, S. & Geddes, A. (2019). *Snowball sampling*. SAGE Publications Ltd. Dostupné z: <https://core.ac.uk/download/pdf/211022791.pdf>. (20.4.2024).

Prášilová, M., Varvažovská, P. & Hubalová, P. (2023). Czech Student's Interest in Studying Abroad and Non-European Mobility. *International Journal of Membrane Science and Technology*, 10(1). Dostupné z: <https://cosmoscholars.com/phms/index.php/ijmst/article/view/2626/1647> (14.12.2023).

Simpson, E. H. & Balsam, P. D. (2015). The Behavioral Neuroscience of Motivation: An Overview of Concepts, Measures, and Translational Applications. *Current Topics in Behavioral Neurosciences*. Vol. 27, ISSN 1866-3389. Dostupné z: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4864984/https://www.researchgate.net/publication/284718855_The_Behavioral_Neuroscience_of_Motivation_An_Overview_of_Concepts_Measures_and_Translational_Applications (8.12.2023).

Univerzita Komenského (2023a). *About*. Dostupné z: <https://uniba.sk/en/about/> (12.7.2023).

Univerzita Komenského (2023b) *Výročná správa o činnosti Univerzity Komenského za rok 2022*. Dostupné z: https://uniba.sk/fileadmin/ruk/uradna_vyveska/Vyrocné_spravy_a_hodnotenia_UK/VS_2022/Vyrocná_správa_o_cinnosti_UK_za_rok2022.pdf. ISBN: 978-80-223-5607-7 (5.12.2023).